

Sygn. akt II Cgg 28/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach II Wydział Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Banko

Protokolant Bogumiła Brzezinka

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2015 roku w Rybniku

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej (...) S.A. w K. na rzecz powódki M. K. kwotę 382.061,00 (trzysta osiemdziesiąt dwa tysiące sześćdziesiąt jeden) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 17 kwietnia 2015r.;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 7.200 (siedem tysięcy dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
4. nakazuje pobrać od pozwanej (...) S.A. w K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R. kwotę 25.811,37 (dwadzieścia pięć tysięcy osiemset jedenaście 37/100) złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Katarzyna Banko

Sygn. akt II Cgg 28/13

UZASADNIENIE

Powódka M. K. domagała się zasądzenia od pozwanej (...) S.A. w K. jednorazowego odszkodowania w kwocie 400.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu.

W uzasadnieniu żądania pozwu podano, że powódka jest właścicielem nieruchomości położonej w M. przy ulicy (...), opisanej w księdze wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim. Na powyższej nieruchomości znajduje się budynek mieszkalny, budynek gospodarczy z garażem, ogrodzenie, a także place i chodniki. W w/w obiektach występują szkody, które w ocenie powódki powstały w związku z prowadzoną działalnością górnictwem pozwanej. Polegają one w szczególności na:

- w budynku mieszkalnym: przechyle, zawilgoceniu piwnic, pęknięciu ścian, posadzek, stropu w piwnicy;
- w budynku gospodarczym z garażem: przechyle, znacznym pęknięciu ścian i stropów, pęknięciu posadzki garażu;

- przechyle oraz pęknięciu słupków i podmurówki ogrodzenia;
- zwichrowaniu placów i chodników.

Wobec powyższego powódka w dniu 23 maja 2013r. wystąpiła z wnioskiem o naprawienie szkód górniczych. Strona pozwana, po dokonaniu oględzin nieruchomości wskazała, że w sprawie odszkodowania za budynek mieszkalny, podejmie decyzję po otrzymaniu pomiaru wychylenia budynku, zaś w sprawie zabudowań gospodarczych jest skłonna rozważyć możliwość jednorazowego odszkodowania na warunkach ugody. Jednakże powódka nie otrzymała propozycji ugodowego załatwienia sprawy, zatem uznać należy, że obligatoryjne postępowanie ugodowe zostało wyczerpane. Zdaniem powódki dochodzona pozwem kwota odszkodowania jest adekwatna do wysokości poniesionej szkody i odpowiada wartości odtworzeniowej uszkodzonych obiektów.

Pozwana (...) S.A. w K. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu.

W pierwszej kolejności pozwana podniosła zarzut przedawnienia wszelkich roszczeń dochodzonych pozwem albowiem szkody w postaci wychylenia budynku mieszkalnego oraz budynków gospodarczych ujawniły się już w marcu 2005r., co jednoznacznie oświadczyli poprzedni (...) i N. W. we wniosku o naprawienie szkody górniczej w obiektach budowlanych, złożonym do Kopalni w dniu 27 lipca 2006r. Pomimo stwierdzonego pochyłu budynków, poprzednicy prawni powódki nigdy nie byli zainteresowani naprawą uszkodzeń związanych z pochyłem, albowiem pomimo potwierdzenia w 2006r. przez pozwaną, iż budynki uległy pochyleniu, Państwo W. nie byli zainteresowani naprawą obiektów budowlanych poprzez ich prostowanie zgodnie z przyjętymi technologiami zależnymi od stopnia pochyłu, tj. poziomowaniem lub rektyfikacją. Niezależnie od przedawnienia roszczeń powódka nie jest osobą poszkodowaną przez pozwaną, albowiem w dacie powstania szkody nie była właścicielką nieruchomości i nie wykazała, aby wraz z nabyciem własności uzyskała prawo do ewentualnego dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z tytułu szkód górniczych. Szkada w postaci wychylenia budynków wyrządzona została w 2005r., a w tym czasie współwłaścicielami nieruchomości pozostawali małżonkowie J. i N. W.. Szkada zatem wyrządzona została nie powódce, lecz jej poprzednikom prawnym, wobec czego roszczenia powódki także z tego względu winny zostać oddalone w całości. Pozwana pismem z dnia 11 lipca 2013r., podjęła korespondencję z powódką w odpowiedzi na jej wniosek o naprawienie szkód górniczych, co jednak nie stanowi ani uznania roszczenia co do zasady, ani też co do zakresu szkody. Z ostrożności procesowej pozwana zakwestionowała wysokość dochodzonego odszkodowania.

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka M. K. jest właścicielką nieruchomości położonej w M., obejmującej działkę nr (...), o powierzchni 0.13.33 ha, dla której Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim prowadzi księgę wieczystą KW nr (...). Powódka nabyła powyższą nieruchomość na podstawie umowy darowizny zawartej z rodzicami N. i J. małżonkami W. w dniu 23 marca 2007r. Powyższa nieruchomość zabudowana jest budynkiem mieszkalnym wzniesionym w 1930r., częściowo rozbudowanym w roku 2005; budynkiem gospodarczym (stodołą) wzniesionym w 1946r., garażem wzniesionym w 1962r. Nieruchomość jest ogrodzona, przy czym ogrodzenie frontowe i boczne z przęseł metalowych zostało wykonane w 2002r., zaś ogrodzenie boczne z siatki i ogrodzenie z blachy trapezowej – w 2011r. W 1992r. została wykonana została nawierzchnia z trylinki, zaś nawierzchnia z płyt prefabrykowanych – 2009r. (dowód: odpis księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim KW nr (...) k. 41 – 48, przesłuchanie stron – zapis audio – video k. 69)

Zanim powódka nabyła wyżej opisaną nieruchomość jej poprzednicy prawni, tj. N. i J. małżonkowie W. po złożeniu wniosku o naprawę szkód górniczych – w dniu 11 października 2006r. zawarli z pozwaną ugodę nr (...), zaś w dniu 18 września 2007r. ugodę nr (...) zawarła powódka. Na podstawie tej ostatniej ugody pozwana dokonała usunięcia wszystkich występujących uszkodzeń z wyjątkiem prostowania budynku. Termin zakończenia robót ustalono na dzień 31 grudnia 2008r. (dowód: ugodę z dnia 11 października 2006r. nr (...), ugodę z dnia 18 września 2007r. nr (...) wraz z aneksem k. 27 – 28, 58 – 60)

Pismem z dnia 23 maja 2013r. powódka M. K. działając przez swego pełnomocnika zwróciła się do pozwanej (...) S.A. w K. z wnioskiem o naprawę szkód górniczych na nieruchomości położonej w M. przy ulicy (...). W powyższym wniosku podano, że w budynek mieszkalny jest wychylony, występują w nim pęknięcia ścian, stropów i posadzek w piwnicy, a także jej zawilgocenie. Podobne uszkodzenia występują w budynku gospodarczym z garażem: przechył, znaczne pęknięcia ścian i słupów, pęknięcia posadzki w garażu. Ogrodzenie jest wychylone, ma spękane słupki i podmurówkę, place i chodniki są zwichrowane. W ocenie powódki naprawa szkody powinna nastąpić poprzez wypłatę jednorazowego odszkodowania, odpowiadającego wartości odtworzeniowej obiektów. (dowód: wniosek o naprawę szkód górniczych z dnia 23 maja 2013r. k. 5)

Pozwana (...) S.A. w K. pismem z dnia 11 lipca 2013r. zawiadomiła powódkę, że:

- w sprawie odszkodowania budynku mieszkalnego podejmie decyzję po otrzymaniu pomiaru wychylenia budynku,
- w sprawie zabudowań gospodarczych – z uwagi na zakres uszkodzeń skłonna jest zlecić rzeczoznawcy wycenę i rozważyć możliwość jednorazowego odszkodowania na warunkach ugody. (dowód: pismo pozwanej (...) S.A. w K. z dnia 11 lipca 2013r. k. 6)

Biegły sądowy z zakresu budownictwa i szkód górniczych M. S. wyliczył wartość składników budowlanych w następujący sposób:

- budynek mieszkalny – 261.032,50 zł netto – 281.915,10 zł brutto,
- stodoła – 21.790,53 zł netto – 26.802,35 zł brutto;
- garaż – 25.161,59 zł netto – 30.948,76 zł brutto;
- ogrodzenie frontowe - 16.548,12 zł netto – 20.354,19 zł brutto;
- ogrodzenie boczne – 14.480,13 zł netto – 17.810,56 zł brutto;
- ogrodzenie z blachy trapezowej – 3.405,39 zł netto – 4.188,63 zł brutto;
- place i chodniki – 14.225,63 zł netto – 17.497,52 zł brutto. (dowód: opinii biegłego sądowego M. S. k. 73 – 227)

W uzupełniającej opinii biegły sądowy M. S. wyjaśnił, że w budynku mieszkalnym pozwana wykonała w latach 80 – tych XX wieku kotwienie i opaskę żelbetową. Roboty te zostały wykonane na koszt KWK (...). Kotwienie i opaska żelbetowa wykonane przez pozwaną nie miały żadnego związku z tym, że ławy fundamentowe budynku są kamiennie – betonowe. Powyższe zabezpieczenia wykonano w celu zabezpieczenia budynku (również stodoły i garażu) przed powstaniem katastrofy budowlanej związanej z prowadzeniem intensywnej eksploatacji górniczej. Biegły przyznał, że zastosował zawyżoną o 0,05 zł stawkę roboczogodziny, a także, że nieprawidłowo wyliczył wartość stropów betonowych jako żelbetowych. Powyższe uwagi pozwanej uwzględnił w skorygowanym kosztorysie. Zastrzeżenie pozwanej odnośnie wyliczenia nakładu w kwocie 3.352,39 zł na opracowanie dokumentacji projektowej dla budynku stodoły biegły uznał za bezzasadne. Gdyby budynek stodoły wykonano bez odpowiednich pozwoleń to pozwana nie zabezpieczałaby go poprzez kotwienie. Do przedstawionych wyjaśnień biegły dołączył kopię pozwolenia na budowę stodoły z dnia 04 czerwca 1946r. wraz z projektem technicznym. W skorygowanym kosztorysie biegły uwzględnił także zastrzeżenia pozwanej co do budynku garażu oraz ogrodzenia. Wartość techniczna składników budowlanych według skorygowanego kosztorysu przedstawia się następująco:

- budynek mieszkalny – 259.723,23 zł netto – 280.501,08 zł brutto,
- stodoła – 22.109,29 zł netto – 27.194,43 zł brutto;
- garaż – 25.258,37 zł netto – 31.067,80 zł brutto;

- ogrodzenie frontowe – 17.232,74 zł netto – 21.196,27 zł brutto;
- ogrodzenie boczne – 14.464,60 zł netto – 17.791,46 zł brutto;
- ogrodzenie z blachy trapezowej – 3.401,92 zł netto – 4.184,36 zł brutto;
- place i chodniki – 14.213,77 zł netto – 17.482,94 zł brutto

ogółem – 356.403,92 zł netto – 399.418,34 zł brutto.(dowód: opinii biegłego sądowego M. S. k. 257 – 407)

Wartość wzmocnień (kotwień i opasek) w budynku mieszkalnym, budynku stodoły i budynku garażu przedstawia się następująco:

- budynek mieszkalny – 14.785,33 zł netto – 15.969,92 zł brutto;
- budynek stodoły - 500,70 zł netto – 616,86 zł brutto;
- budynek garażu - 627,13 zł netto – 771,37 zł brutto;

ogółem - 15.914,79 zł netto – 17.357,15 zł brutto.(dowód: uzupełniająca opinia biegłego sądowego M. S. k. 474 – 478)

Powyższe okoliczności faktyczne Sąd ustalił w oparciu o spójne i w pełni przekonujące wskazane wyżej dowody, a w szczególności niekwestionowane dokumenty, których prawdziwość nie budziła wątpliwości. Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa i szkód górniczych celem ustalenia wartości odtworzeniowej budynku mieszkalnego, stodoły, garażu, ogrodzeń oraz placów i chodników posadowionych na nieruchomości przy ulicy (...) w M.. Opinię w tym zakresie sporządził biegły sądowy M. S.. Co do opinii biegłego M. S. strona pozwana w piśmie z dnia 02 czerwca 2014r. zgłosiła szereg zastrzeżeń, które jednak zostały szczegółowo wyjaśnione przez biegłego M. S. w uzupełniającej opinii z dnia 08 sierpnia 2014r. Odnośnie powyższej opinii pozwana również zgłosiła zarzuty. Na uwzględnienie zasługiwał zarzut dotyczący kosztów kotwienia oraz wykonania opaski żelbetowej. Bezsprzeczne w sprawie było, że budynek mieszkalny wzniesiony został w 1930r. oraz, że w przeważającej części budynku fundamenty są kamiennie – betonowe. KWK (...) w latach 80 – tych ubiegłego wieku wykonała kotwienie i opaskę żelbetową wzmacniając konstrukcję budynku. W ocenie pozwanej biegły winien przyjąć jako prawidłowe fundamenty kamiennie – betonowe oraz dokonać przeliczenia kosztów tych fundamentów. Sąd podziela zarzut strony pozwanej, że skoro ani opaski, ani też kotwienia nie było w pierwotnej konstrukcji budynku i zabezpieczenia te zostały wykonane przez pozwaną i na jej koszt celem wzmocnienia konstrukcji fundamentów i budynku to wartość tych wzmocnień nie może podnosić wartości budynku, gdyż nie jest szkodą poniesioną przez powódkę. Podobna sytuacja dotyczy budynku stodoły oraz budynku garażu. Budynek stodoły nie posiadał takich zabezpieczeń i celem wzmocnienia konstrukcji pozwana na swój koszt wykonała kotwienie. Pozwana wykonała także kotwienie budynku garażu. Powyższe nakłady zostały sfinansowane przez pozwaną (tj. poprzednika prawnego pozwanej – KWK (...)) i nie mogą zwiększać wartości tych budynków. Z tych względów Sąd zlecił biegłemu Sądowemu M. S. wyliczenie wartości wzmocnień (kotwień i opasek) w budynku mieszkalnym, budynku stodoły i budynku garażu, która następnie odliczył od wartości odtworzeniowej tych obiektów. Odnośnie stopnia naturalnego zużycia ogrodzenia biegły stwierdził, że decyduje o nim nie tylko wiek trwania lecz przede wszystkim jego aktualny stan techniczny. Opinie biegłego sądowego M. S. zostały sporządzone zgodnie ze zleceniem Sądu. Biegły w uzupełniających pisemnych opiniach odniósł się wyczerpująco do zastrzeżeń złożonych przez stronę pozwaną, zaś Sąd mając na uwadze złożone wyjaśnienia (poza kwestią kosztów wykonanych zabezpieczeń)uznał, że zasadnym jest poczynienie ustaleń na podstawie tych opinii. Przesłuchanie stron ograniczone do przesłuchania powódki uzupełniło zabrany materiał dowodowy.

Sąd zważył, co następuje:

W ustalonym stanie faktycznym powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 listopada 2013 roku (III CZP 75/13, Biul. SN 2013/11/13LEX nr 1396279), stwierdził, że do spraw o naprawienie szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w których zdarzenie wywołujące szkodę, jak i jej powstanie, miały miejsce przed dniem 1 stycznia 2012r. stosuje się przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm. – dalej pr.g.g.; por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 lutego 2014 r. V ACa 635/13LEX nr 1437984 wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 stycznia 2014 r. I ACa 635/13LEX nr 1437968) Ponieważ szkody w zabudowaniach położonych w M. przy ulicy (...) powstały przed 01 stycznia 2012r. zastosowanie w niniejszej sprawie będą miały przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku – Prawo geologiczne i górnicze.

Przepis art. 92 ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku – Prawo geologiczne i górnicze stanowił, że do naprawienia szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego, o których mowa w art. 91 ust. 1 i 2 powołanej wyżej ustawy stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, o ile ustawa Prawo górnicze i geologiczne nie stanowi inaczej. Odpowiedzialność pozwanego przedsiębiorcy opierała się więc na art. 435 k.c., który to przepis stanowi, że prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności (§ 1).

Przepis art. 94 ust. 1 pr.g.g. stanowił, że naprawienie szkody powinno nastąpić przez przywrócenie stanu poprzedniego, zaś ust. 2 powołanego wyżej przepisu wynikało, że przywrócenie stanu poprzedniego może nastąpić przez dostarczenie gruntów, obiektów budowlanych, urządzeń, lokali, wody lub innych dóbr tego samego rodzaju. Regulacja zawarta w art. 95 ust. 1 pr.g.g. stanowiła wyjątek od zasady wyrażonej w art. 94 ust. 1 tego prawa. Odstępstwo od restytucji naturalnej dopuszczone zostało tylko w dwóch wypadkach. Pierwszy z nich, określono jako brak możliwości przywrócenia stanu poprzedniego. Odstąpienie od restytucji naturalnej było także możliwe w przypadku, gdy koszty przywrócenia stanu poprzedniego rażąco przekraczałyby wysokość poniesionej szkody. Użycie w treści art. 95 ust. 1 pr.g.g. nieostrego zwrotu „rażąco” sprawiało, że ocena, czy przesłanka ta została spełniona, wymagało każdorazowo uwzględnienia okoliczności konkretnego przypadku, przez porównanie ze sobą dwóch wartości: wielkości szkody oraz kosztów potencjalnej restytucji naturalnej. Tylko w przypadku, gdy druga z wymienionych wartości zdecydowanie i niewspółmiernie przekraczała pierwszą, można uznać, że spełniony został wymóg wynikający z treści art. 95 ust. 1 pr.g.g. i dopuszczalne było odstąpienie od restytucji naturalnej.

Bezspornym w sprawie było, że nieruchomość położona w M. przy ulicy (...), zabudowana budynkiem mieszkalnym, budynkiem gospodarczym z garażem, stodołą znalazła się w zasięgu wpływów eksploatacji górniczej prowadzonej przez (...) S.A. w K. co spowodowało uszkodzenia w powyższych budynkach, ogrodzeniu i nawierzchni z kostki betonowej.

Pozwana wnosząc o oddalenie powództwa w pierwszej kolejności podniosła zarzut przedawnienia wszelkich roszczeń dochodzonych pozwem albowiem szkody w postaci wychylenia budynku mieszkalnego oraz budynków gospodarczych ujawniły się już w marcu 2005r., co jednoznacznie oświadczyli poprzedni (...) i N. W. we wniosku o naprawienie szkody górniczej w obiektach budowlanych, złożonym do Kopalni w dniu 27 lipca 2006r. Pomimo stwierdzonego pochyłu budynków, poprzednicy prawni powódki nigdy nie byli zainteresowani naprawą uszkodzeń związanych z pochyłem, albowiem pomimo potwierdzenia w 2006r. przez pozwaną, iż budynki uległy pochyleniu, Państwo W. nie byli zainteresowani naprawą obiektów budowlanych poprzez ich prostowanie zgodnie z przyjętymi technologiami zależnymi od stopnia pochyłu, tj. poziomowaniem lub rektyfikacją.

Przepisy prawa geologicznego i górniczego z 1994r. nie regulowały odrębnie kwestii przedawnienia roszczeń o naprawienie szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego, co oznaczało, że zastosowanie w tym zakresie znajdująca zasady ogólne kodeksu cywilnego. Przepis art. 442¹ Art. 442¹.

§ 1.

§ 1 k.c., obowiązujący od dnia 10 sierpnia 2007r., stanowi, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Dodać jednak należy, że zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 16.02.2007r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 80, poz.538) jeśli roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym uległoby przedawnieniu przed wejściem w życie tej ustawy tj. przed 10.08.2007r. to do przedawnienia stosuje się art. 442 § 1 k.c., który stanowił, że roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w każdym wypadku roszczenie przedawnia się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.

Strona powodowa wnosząc o nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia podniosła m. in., że pozwana uznała roszczenie powódki w piśmie z dnia 11 lipca 2013r.

Jedną z przyczyn przerwy biegu jest uznanie roszczenia przez tego, przeciw komu roszczenie przysługuje zgodnie z art. 123 § 1 pkt 2 k.c. Uznanie może być dokonane w trzech różnych formach: jako tzw. uznanie właściwe, ugoda i uznanie niewłaściwe.

Pierwsza stanowi nieuregulowaną odrębnie umowę ustalającą co do zasady i zakresu istnienia albo nieistnienia jakiegoś stosunku prawnego. Przerwa ona bieg przedawnienia do całości roszczeń wynikających z takiego ich określenia w umowie, do której stosuje się ogólne przepisy Kodeksu cywilnego o umowach.

Druga jest także umową, ale różni się od pierwszej tym, że samo istnienie lub nieistnienie stosunku prawnego nie jest między stronami przedmiotem sporu, lecz jedynie panuje niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku, albo co do sposobu lub zakresu ich wykonania; w celu uniknięcia tej niepewności strony zawierają ugode, czyniąc w niej sobie w zakresie tego stosunku wzajemne ustępstwa. Umowa ta jest uregulowana w art. 917-918 k.c.

Trzecią formą jest tzw. uznanie niewłaściwe, które można określić najbardziej ogólnie i nieprecyzyjnie jako przyznanie przez dłużnika wobec wierzyciela istnienia długu -por. wyrok z dnia 16 marca 2012 r., IV CSK 366/2011, LexisNexis nr (...), w którym Sąd Najwyższy wskazał, że: „O uznaniu roszczenia można mówić wtedy, gdy określone zachowania dłużnika dotyczą w sposób jednoznaczny skonkretyzowanego, skierowanego przeciwko niemu roszczenia. Dla zakwalifikowania zachowania dłużnika w kategoriach uznania roszczenia konieczne jest stwierdzenie, że z rozeznaniem daje wyraz temu, iż wierzycielowi przysługuje w stosunku do niego wierzytelność wynikająca z konkretnego stosunku prawnego”; wyrok SN z dnia 9 maja 2013 r., II CSK 602/2012, LexisNexis nr (...): „Do uznania roszczenia ze skutkiem w postaci przerwania biegu przedawnienia może dojść przez każde zachowanie się zobowiązanego, które - choćby nie wyrażało zamiaru wywołania tego skutku - dowodzi świadomości zobowiązanego istnienia roszczenia i tym samym uzasadnia przekonanie uprawnionego, że zobowiązany uczyni zadość roszczeniu”.

Uznanie niewłaściwe nie może być ani cofnięte, ani odwołane, ponieważ skutek stwierdzenia istnienia długu w postaci przerwy przedawnienia nastąpił niezależnie od tego, czy uznający dług chciał, aby bieg przedawnienia został przerwany, i czy w ogóle zdawał sobie sprawę ze skutków swojego oświadczenia.

Skoro jednak przechyl budyneków występował już w lipcu 2006r. to powódka nabywając nieruchomości w marcu 2007r. musiała wiedzieć zarówno o istnieniu tej szkody, jak również podmiocie odpowiedzialnym za jej zaistnienie. Zatem roszczenia powódki w tym zakresie uległy przedawnieniu w marcu 2010r.

Według art. 117 § 2 k.c. po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia; jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne. Treść tego przepisu pozwala jednoznacznie stwierdzić, iż zrzeczenie się zarzutu przedawnienia jest jednostronną czynnością prawną, która wywołuje skutki prawne ex nunc. Jest to wykonanie prawa kształtującego. Jeśli zrzeczenie się zarzutu przedawnienia jest oświadczeniem woli, to

należy do niego stosować wszelkie reguły dotyczące składania oświadczeń woli. Zrzeczenie się zarzutu przedawnienia wywołuje zatem skutki prawne, gdy doszło do drugiej strony w taki sposób, iż mogła zapoznać się z jego treścią.

Zrzeczenie się przedawnienia nie wymaga żadnej formy, może nastąpić także *per facta concludentia*, jednakże musi być w pełni świadome skutków (w orzecznictwie przyjmuje się, że jest to czynność prawna - zob. wyrok SN z 15 października 2004 r., II CK 68/2004, B. (...), nr 2, s. 15; wyrok SN z 30 września 2010 r., I CSK 675/2009, LexisNexis nr (...); wyrok SN z 12 października 2011 r., II CSK 73/2011, OSNC-ZD 2012, nr D, poz. 84; zob. też wyrok SN z 12 października 2006 r., I CSK 119/2006, LexisNexis nr (...)). Dorozumiane oświadczenie woli dłużnika o zrzeczeniu się zarzutu przedawnienia jest uzasadnione wówczas, gdy zamiar dłużnika zrzeczenia się tego zarzutu wynika w sposób niewątpliwy z towarzyszących temu oświadczeniu okoliczności (wyrok SN z 21 lipca 2004 r., V CK 620/2003, LexisNexis nr (...), IC 2005, nr 2, s. 40).

Pozwana w piśmie z dnia 11 lipca 2013r. stanowiącym odpowiedź na wniosek powódki o naprawienie szkody podała, że:

- w sprawie odszkodowania budynku mieszkalnego podejmie decyzję po otrzymaniu pomiaru wychylenia budynku,
- w sprawie zabudowań gospodarczych – z uwagi na zakres uszkodzeń skłonna jest zlecić rzeczoznawcy wycenę i rozważyć możliwość jednorazowego odszkodowania na warunkach ugody,

zatem uznać należy, że pozwana uznała swoją odpowiedzialność za szkody, zrzekając się zarzutu przedawnienia.

Z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego art. 117 § 2 k.c., w brzmieniu nadanym mu ustawą z 28 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55 poz. 321), wynika, że dopuszcza się możliwość zastosowania art. 5 k.c. w stosunku do zarzutu przedawnienia, choć powinno to mieć miejsce wyłącznie w sytuacjach wyjątkowych (por. m.in. uchwała SN z 10 marca 1993 r., III CZP 8/93, OSNC 1993, nr 9, poz. 153; wyrok z 26 stycznia 2000 r., III CKN 566/98, niepubl.; wyrok SN z 2 lutego 2000 r., II CKN 468/99, niepubl.; wyrok SN z 16 lutego 2006 r., IV CK 380/05, niepubl.; wyrok SN z 4 grudnia 2007 r., IV CSK 280/07, niepubl.). Przyjmuje się, że możliwość zastosowania art. 5 k.c. nie jest zależna od tego, czy przyczyny uchybienia terminowi przedawnienia leżą po stronie podnoszącego ten zarzut, czy po stronie osoby trzeciej. W orzecznictwie wyrażono wręcz pogląd, że przyczyny uzasadniające uwzględnienie zarzutu nadużycia mogą leżeć wyłącznie po stronie dochodzącej roszczenia (por. wyrok z 7 listopada 2003 r., V CK 399/02, niepubl.; wyrok SN z 16 listopada 2005 r., V CK 349/05, Prawo i Medycyna 2007, nr 1, s. 133; wyrok z 11 maja 2007 r., I CSK 48/07, niepubl.).

Nieruchomość powódki pozostaje pod wpływami eksploatacji górniczej przynajmniej od 2005r. co powoduje, iż uszkodzenia składników budowlanych tam posadowionych stale się powiększają. W przeszłości zarówno powódka, jak i jej poprzednicy prawni zawierali z pozwaną ugody o naprawienie szkód górniczych. Po kolejnym zgłoszeniu przez powódkę szkód pozwanej - ta w toku postępowania przedsądowego ugodowego nie podnosiła faktu przedawnienia roszczeń, przeciwnie widziała możliwość wypłaty odszkodowania. Powyższe okoliczności przemawiają także za nieuwzględnieniem zarzutu przedawnienia w oparciu o art. 5 k.c.

Strona pozwana nie kwestionowała sposobu naprawienia szkody podnosząc jedynie, że zawyżona jest wartość szkody. Biorąc pod uwagę, że nieruchomość powódki znajduje się w zasięgu wpływów eksploatacji pozwanej, zabudowania w przeszłości były naprawiane w ramach postępowań ugodowych przez pozwaną, a także wobec niekwestionowania przez pozwaną sposobu naprawienia szkody - Sąd uznał, że właściwą formą naprawienia szkody będzie wypłata jednorazowego odszkodowania, o którym stanowi art. 95 ust. 1 ustawy Prawo geologiczne i górniczego. Wartość odtworzeniowa składników budowlanych została oszacowana przez biegłego M. S. na kwotę 399.418,34 zł. Od kwoty tej odliczeniu podlegały zabezpieczenia wykonane na koszt pozwanej, a których wartość biegły określił na kwotę 17.357,15 zł. Zatem powództwo zostało uwzględnione do kwoty 382.061 zł.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem

okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Co prawda odsetki należą się za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego niezależnie od szkody, jednakże spełniają one również funkcję waloryzacyjną. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2003r. II CK 235/2002 LexPolonica 409706). Na rozprawie w dniu 26 maja 2015r. pełnomocnik powódki wniósł aby ustawowe odsetki zasądzić od kwoty odszkodowania począwszy od dnia doręczenia pozwanej zasadniczej opinii biegłego sądowego M. S.. Ostateczna wartość odszkodowania została ustalona po oszacowaniu przez biegłego sądowego M. S. wartości zabezpieczeń, zatem ustawowe odsetki zasądzono od dnia 17 kwietnia 2015r., gdyż w piśmie z tego dnia pozwana przyznała fakt otrzymania uzupełniającej opinii biegłego sądowego.

Wartość przedmiotu sporu w sprawie rozpoznawanej z powództwa głównego wynosiła 400.000 zł, zaś powództwo zostało uwzględnione do kwoty 382.061 zł. Zatem powódka wygrała sprawę w 95,51 % (w zaokrągleniu 96 %).

Na zasadzie art. 98 k.p.c. Sąd zasądził od pozwanej jako strony przegrywającej proces na rzecz powódki kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, które obejmują wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym zgodnie z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

Zgodnie z art. 96 ust. pkt 12 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2014r. poz. 1025 z późniejszymi zmianami) strona dochodząca naprawienia szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego, o których mowa w dziale V ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych. Mając powyższe na względzie, na podstawie na podstawie art. 83 i 113 ust. 1 ustawy o kosztach w sprawach cywilnych kosztami sądowymi obejmującymi: opłatę sądową w kwocie 19.104 zł oraz wydatki na opinie biegłych sądowych w kwocie 6.707,37zł - Sąd obciążył pozwaną - jako stronę

przegrywającą sprawę.

R., dnia 29 czerwca 2015r. SSO Katarzyna Banko